

ОСТАННІ НОВИНИ

14:18 «Динамо» дізналося потенційного суперника у 2-му відборному раунді Ліги Європи

14:16 Терезам доведеться захистити свої мекі. Скорпіонам — переглянути фінансові рішення: гороскоп на кінець тижня

14:12 Адвокат Януковича опиняє в епіцентрі скандалу навколо оборонної сфери: що про це пишуть ЗМІ

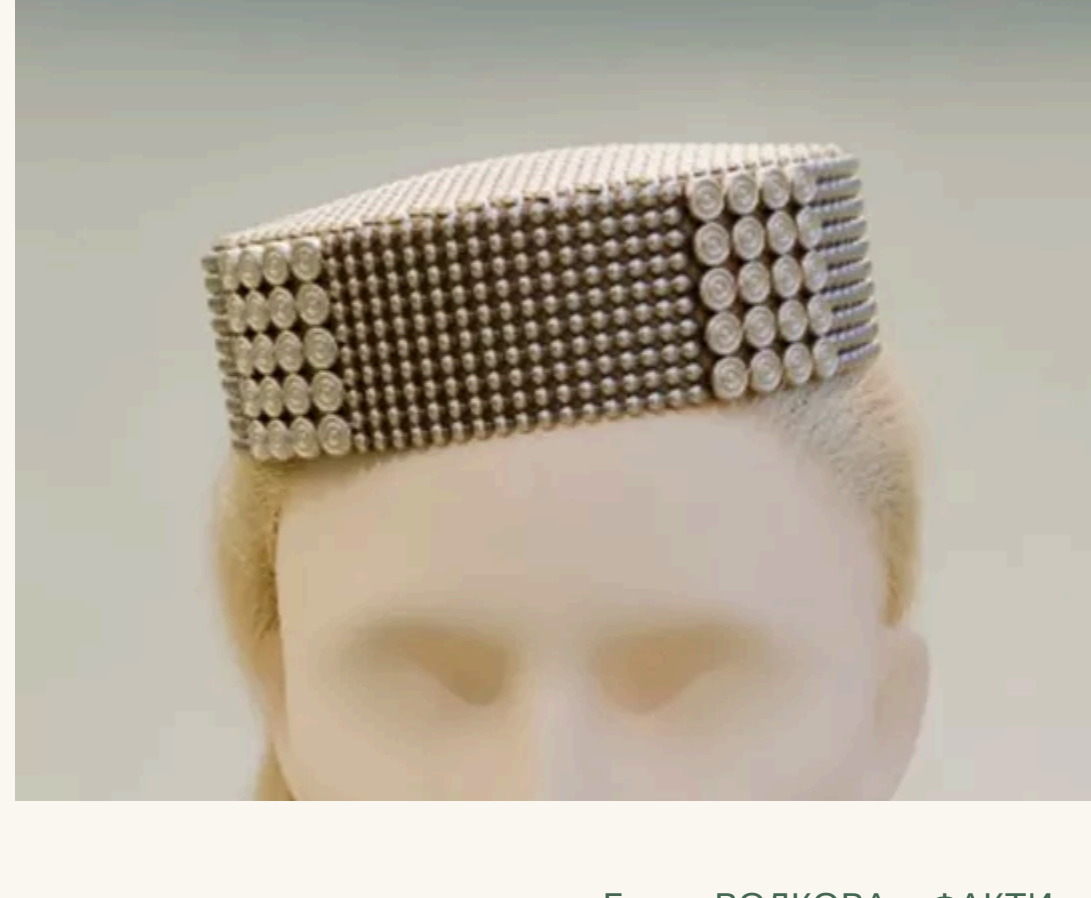
14:04 Вчені назвали напій, який захищає мозок від старіння: його п'ють мільйони

13:40 67% українців очікують зміни Зелenskого після війни — гучні дані опитування

13:24 Шахраї стали діяти точніше: які схеми будуть найбільш небезпечними для клієнтів Банків у другому півріччі

Археологічна сенсація: унікальні шапка та пояс скіфської доби, яким більше 2500 років, знайдені на Більському городищі

12.24 — 14 червня 2026

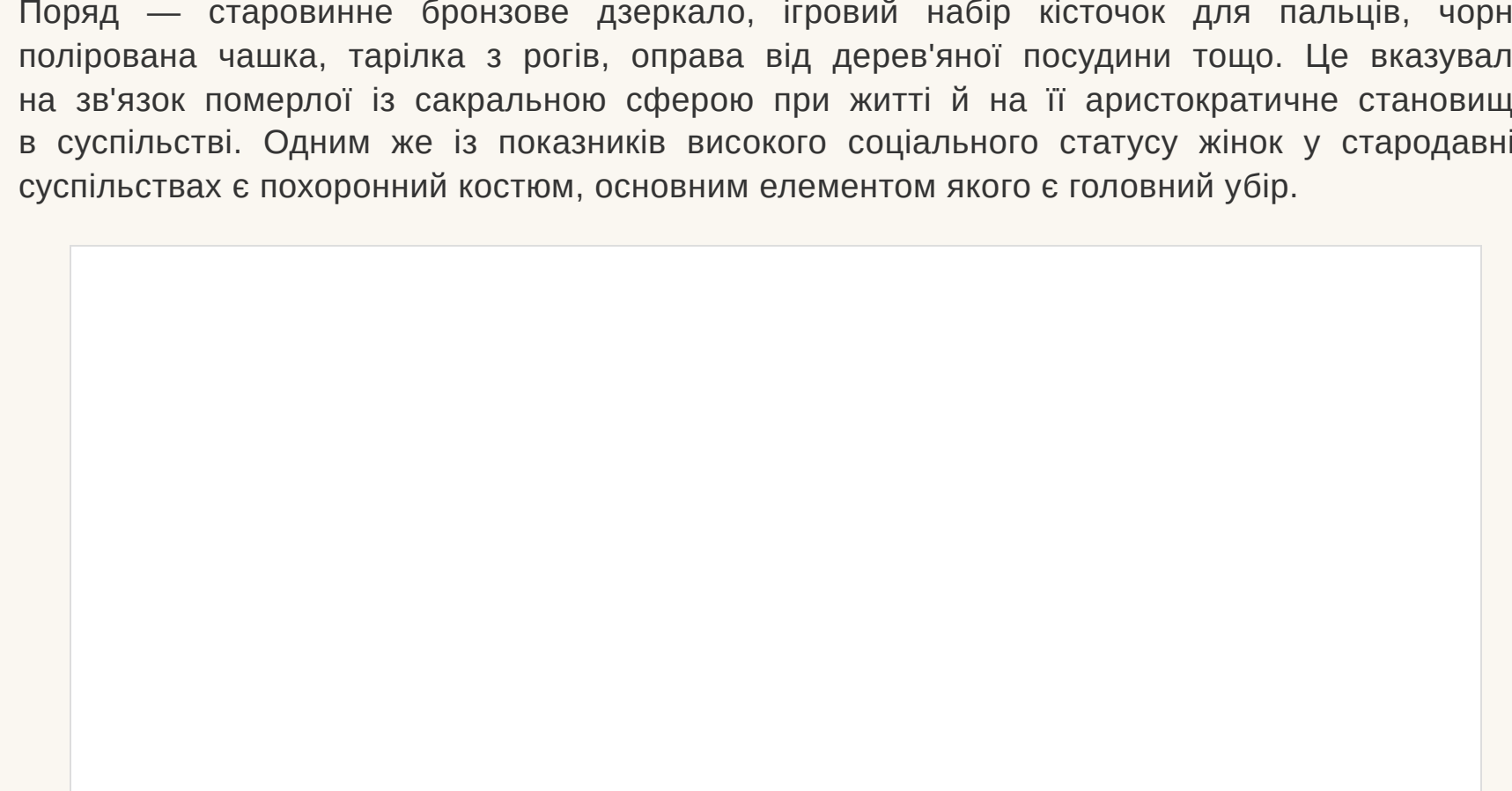
Ганна ВОЛКОВА, «ФАКТИ»

В Історико-культурному заповіднику «Більськ», що у Котельві на Полтавщині, **артефакти якого приваблюють в тому числі й «чорних» археологів**, повідомили про сенсаційні знахідки, зроблену ще у 2017 році під час розкопок масштабного некрополя Скоробір. Йдеться про жіночий комплект зі шкіри: шапку та пояс, яким понад 2500 років. Унікальність артефактів у тому, що вони не лише вперше знайдені на території Скіфії, але й не мають аналогів у центральноевропейсь-ких культурах та надкордзь увялення про новий, раніше невідомий тип жіночого головного убору і тис. до н.е.

Тисячолітня знахідка ледь не «розчинилась» на очах

Спільний експедиції Музею археології Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна та Історико-культурного заповідника «Більськ» на чолі з кандидатом історичних наук Іриною Шрамко в одному з найбільших некрополів Більського городища вдалося знайти парне поховання — чоловіка років 30–40 та молодод жінки років 18–22 років.

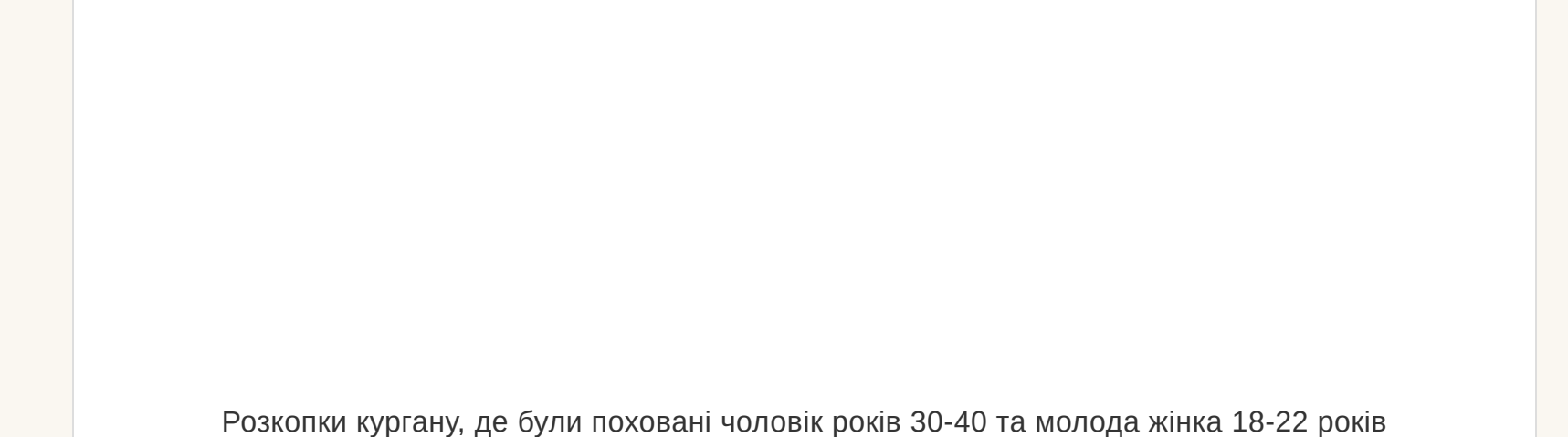
Грубянки, вочевидь, давно винесли з могили багато цінних предметів, у тому числі виготовлених із золота. Однак у цьому кургані, який археологи датують останньою чертою VI століття до нашої ери, зафіксовано справжню сенсацію: біля голови та ніг померлої лежали незвичайні для Скіфії тієї історичної доби предмети, що були використані в похоронному обряді. А саме: залишки шкіряного пояса й уціліла шапка, оздоблені бронзовими бляшками. Поряд — старовинне бронзове дзеркало, ігровий набір кісточок для пальців, чорно полірована чашка, тарілка з рогів, оправа від дерев'яної посудини тощо. Це вказувало на зв'язок померлої із сакральню сферою при житті й на її аристократичне становище в суспільстві. Одним же із показників високого соціального статусу жінки у стародавніх суспільствах є похоронний костюм, основним елементом якого є головний убір.

Розкопки кургану, де були поховані чоловік років 30-40 та молода жінка 18-22 років

Чоловік, як і належить воїнові, був похований зі зброєю та металевими елементами кінської зброї.

— *Шкіряні речі знаходились у досить непоганому стані*, — розповів «ФАКТАМ» **директор Історико-культурного заповідника «Більськ» Ігор Корост**. — *Їх підняли на поверхню у земляному моноліті. Але під дією природних чинників шкіра буквально на очах почала ніби «розчинятися». На щастя, реставратори прямо в польових умовах зуміли добитися майже неймовірного — зупинити цей процес за допомогою спеціальних розчинів.*

Фрагменти пояса

Факівцям Харківської філії науково-дослідного реставраційного центру України Сергію Омельнику та Володиміру Болотіну було надзвичайно важливо відтворити кожну деталь унікальних знахідок. Вони раділися з польськими колегами, зверталися за порадами до реставраторів із Шотландії.

«Шагренева шкіра»: як реставратори відновили унікальний головний убір
Загалом процес відновлення таких рідкісних артефактів технологічно складний і тривалий.

«Сергій Омельник та Володимир Болотін правили зберезти єдність шкіри. Однак зрештою їм довелося обрати жорстку фіксацію її форми. Осільки шкіра не реагувала на пластифікацію (введення спеціальних речовин у матеріали для підвищення їхньої еластичності, гнучості та поліщення обробки. — Авт.) та прогресивно стислася, утримання бронзових декоративних елементів на основі ставало дедалі проблематичнішим. Бронзові пластини розхиталися, і знадобилися значні зусилля, щоб закріпити їх у початковому положенні за допомогою полімерного розчину.

Пояс зберіся лише фрагментарно, і повністю достовірна реконструкція його зовнішнього вигляду вивилась неможливою.

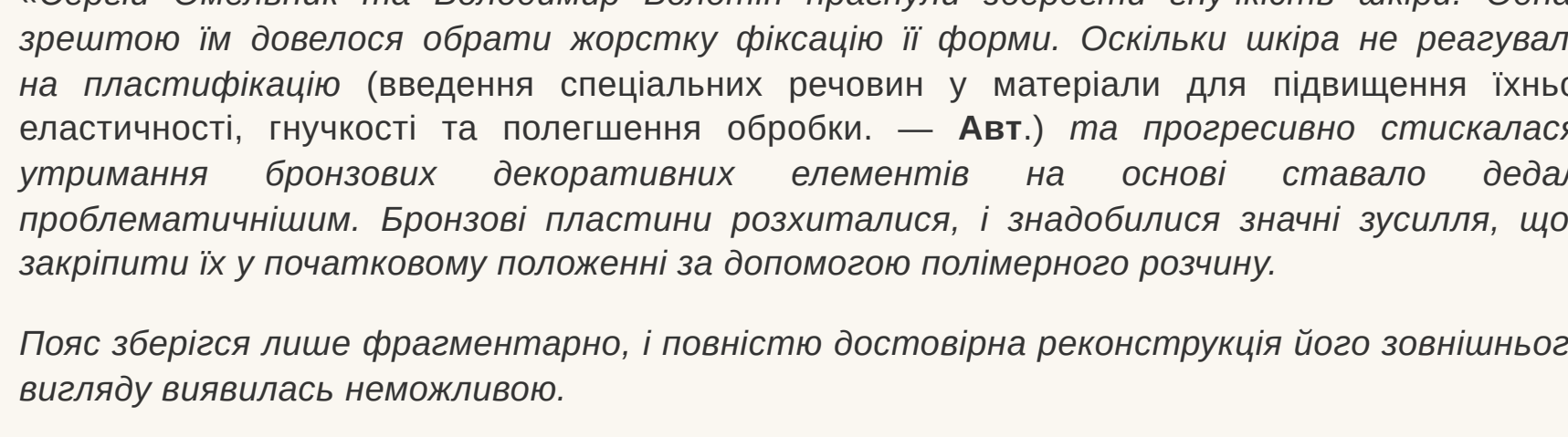
Фрагменти пояса

Факівцям Харківської філії науково-дослідного реставраційного центру України Сергію Омельнику та Володиміру Болотіну було надзвичайно важливо відтворити кожну деталь унікальних знахідок. Вони раділися з польськими колегами, зверталися за порадами до реставраторів із Шотландії.

«Шагренева шкіра»: як реставратори відновили унікальний головний убір
Загалом процес відновлення таких рідкісних артефактів технологічно складний і тривалий.

«Сергій Омельник та Володимир Болотін правили зберезти єдність шкіри. Однак зрештою їм довелося обрати жорстку фіксацію її форми. Осільки шкіра не реагувала на пластифікацію (введення спеціальних речовин у матеріали для підвищення їхньої еластичності, гнучості та поліщення обробки. — Авт.) та прогресивно стислася, утримання бронзових декоративних елементів на основі ставало дедалі проблематичнішим. Бронзові пластини розхиталися, і знадобилися значні зусилля, щоб закріпити їх у початковому положенні за допомогою полімерного розчину.

Пояс зберіся лише фрагментарно, і повністю достовірна реконструкція його зовнішнього вигляду вивилась неможливою.

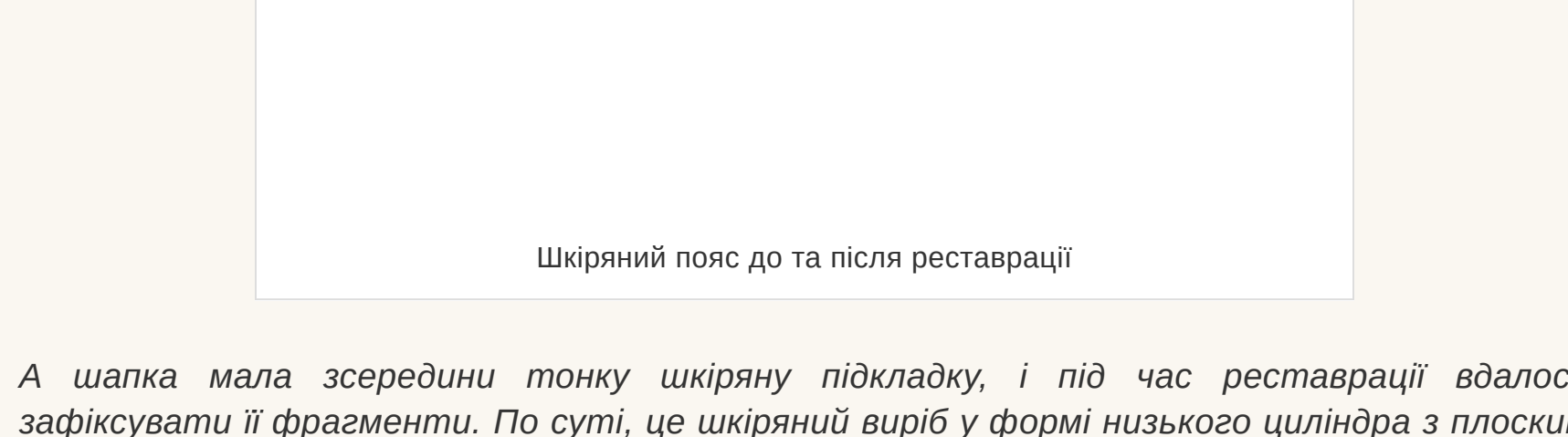
Фрагменти пояса

Факівцям Харківської філії науково-дослідного реставраційного центру України Сергію Омельнику та Володиміру Болотіну було надзвичайно важливо відтворити кожну деталь унікальних знахідок. Вони раділися з польськими колегами, зверталися за порадами до реставраторів із Шотландії.

«Шагренева шкіра»: як реставратори відновили унікальний головний убір
Загалом процес відновлення таких рідкісних артефактів технологічно складний і тривалий.

«Сергій Омельник та Володимир Болотін правили зберезти єдність шкіри. Однак зрештою їм довелося обрати жорстку фіксацію її форми. Осільки шкіра не реагувала на пластифікацію (введення спеціальних речовин у матеріали для підвищення їхньої еластичності, гнучості та поліщення обробки. — Авт.) та прогресивно стислася, утримання бронзових декоративних елементів на основі ставало дедалі проблематичнішим. Бронзові пластини розхиталися, і знадобилися значні зусилля, щоб закріпити їх у початковому положенні за допомогою полімерного розчину.

Пояс зберіся лише фрагментарно, і повністю достовірна реконструкція його зовнішнього вигляду вивилась неможливою.

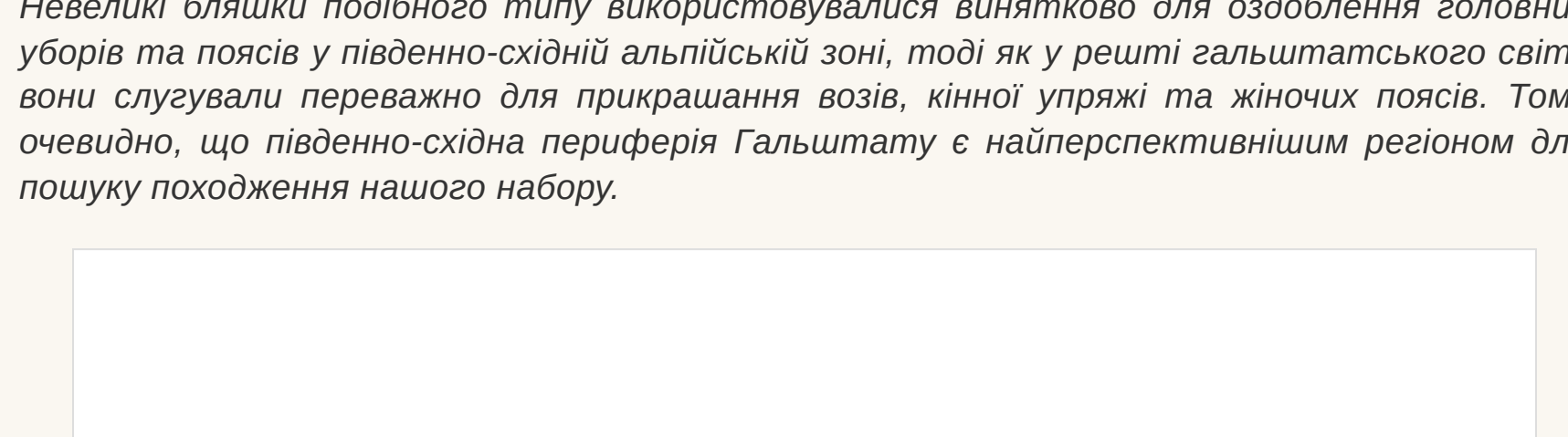
Фрагменти пояса

Факівцям Харківської філії науково-дослідного реставраційного центру України Сергію Омельнику та Володиміру Болотіну було надзвичайно важливо відтворити кожну деталь унікальних знахідок. Вони раділися з польськими колегами, зверталися за порадами до реставраторів із Шотландії.

«Шагренева шкіра»: як реставратори відновили унікальний головний убір
Загалом процес відновлення таких рідкісних артефактів технологічно складний і тривалий.

«Сергій Омельник та Володимир Болотін правили зберезти єдність шкіри. Однак зрештою їм довелося обрати жорстку фіксацію її форми. Осільки шкіра не реагувала на пластифікацію (введення спеціальних речовин у матеріали для підвищення їхньої еластичності, гнучості та поліщення обробки. — Авт.) та прогресивно стислася, утримання бронзових декоративних елементів на основі ставало дедалі проблематичнішим. Бронзові пластини розхиталися, і знадобилися значні зусилля, щоб закріпити їх у початковому положенні за допомогою полімерного розчину.

Пояс зберіся лише фрагментарно, і повністю достовірна реконструкція його зовнішнього вигляду вивилась неможливою.

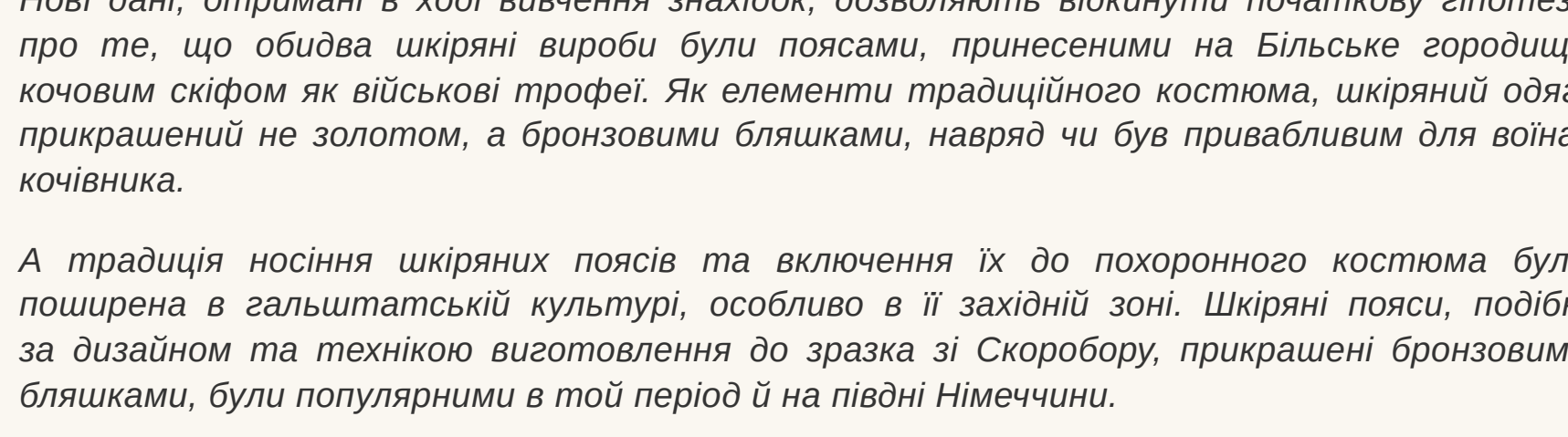
Фрагменти пояса

Факівцям Харківської філії науково-дослідного реставраційного центру України Сергію Омельнику та Володиміру Болотіну було надзвичайно важливо відтворити кожну деталь унікальних знахідок. Вони раділися з польськими колегами, зверталися за порадами до реставраторів із Шотландії.

«Шагренева шкіра»: як реставратори відновили унікальний головний убір
Загалом процес відновлення таких рідкісних артефактів технологічно складний і тривалий.

«Сергій Омельник та Володимир Болотін правили зберезти єдність шкіри. Однак зрештою їм довелося обрати жорстку фіксацію її форми. Осільки шкіра не реагувала на пластифікацію (введення спеціальних речовин у матеріали для підвищення їхньої еластичності, гнучості та поліщення обробки. — Авт.) та прогресивно стислася, утримання бронзових декоративних елементів на основі ставало дедалі проблематичнішим. Бронзові пластини розхиталися, і знадобилися значні зусилля, щоб закріпити їх у початковому положенні за допомогою полімерного розчину.

Пояс зберіся лише фрагментарно, і повністю достовірна реконструкція його зовнішнього вигляду вивилась неможливою.

Фрагменти пояса

Факівцям Харківської філії науково-дослідного реставраційного центру України Сергію Омельнику та Володиміру Болотіну було надзвичайно важливо відтворити кожну деталь унікальних знахідок. Вони раділися з польськими колегами, зверталися за порадами до реставраторів із Шотландії.

«Шагренева шкіра»: як реставратори відновили унікальний головний убір
Загалом процес відновлення таких рідкісних артефактів технологічно складний і тривалий.

«Сергій Омельник та Володимир Болотін правили зберезти єдність шкіри. Однак зрештою їм довелося обрати жорстку фіксацію її форми. Осільки шкіра не реагувала на пластифікацію (введення спеціальних речовин у матеріали для підвищення їхньої еластичності, гнучості та поліщення обробки. — Авт.) та прогресивно стислася, утримання бронзових декоративних елементів на основі ставало дедалі проблематичнішим. Бронзові пластини розхиталися, і знадобилися значні зусилля, щоб закріпити їх у початковому положенні за допомогою полімерного розчину.

Пояс зберіся лише фрагментарно, і повністю достовірна реконструкція його зовнішнього вигляду вивилась неможливою.

Фрагменти пояса

Факівцям Харківської філії науково-дослідного реставраційного центру України Сергію Омельнику та Володиміру Болотіну було надзвичайно важливо відтворити кожну деталь унікальних знахідок. Вони раділися з польськими колегами, зверталися за порадами до реставраторів із Шотландії.

«Шагренева шкіра»: як реставратори відновили унікальний головний убір
Загалом процес відновлення таких рідкісних артефактів технологічно складний і тривалий.

«Сергій Омельник та Володимир Болотін правили зберезти єдність шкіри. Однак зрештою їм довелося обрати жорстку фіксацію її форми. Осільки шкіра не реагувала на пластифікацію (введення спеціальних речовин у матеріали для підвищення їхньої еластичності, гнучості та поліщення обробки. — Авт.) та прогресивно стислася, утримання бронзових декоративних елементів на основі ставало дедалі проблематичнішим. Бронзові пластини розхиталися, і знадобилися значні зусилля, щоб закріпити їх у початковому положенні за допомогою полімерного розчину.

Пояс зберіся лише фрагментарно, і повністю достовірна реконструкція його зовнішнього вигляду вивилась неможливою.

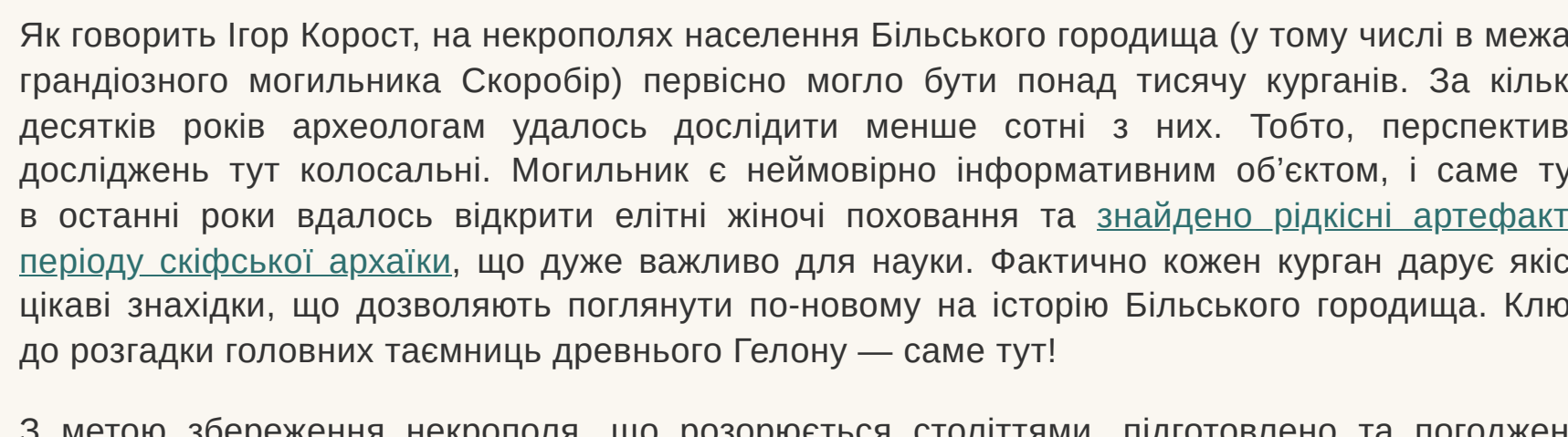
Фрагменти пояса

Факівцям Харківської філії науково-дослідного реставраційного центру України Сергію Омельнику та Володиміру Болотіну було надзвичайно важливо відтворити кожну деталь унікальних знахідок. Вони раділися з польськими колегами, зверталися за порадами до реставраторів із Шотландії.

«Шагренева шкіра»: як реставратори відновили унікальний головний убір
Загалом процес відновлення таких рідкісних артефактів технологічно складний і тривалий.

«Сергій Омельник та Володимир Болотін правили зберезти єдність шкіри. Однак зрештою їм довелося обрати жорстку фіксацію її форми. Осільки шкіра не реагувала на пластифікацію (введення спеціальних речовин у матеріали для підвищення їхньої еластичності, гнучості та поліщення обробки. — Авт.) та прогресивно стислася, утримання бронзових декоративних елементів на основі ставало дедалі проблематичнішим. Бронзові пластини розхиталися, і знадобилися значні зусилля, щоб закріпити їх у початковому положенні за допомогою полімерного розчину.

Пояс зберіся лише фрагментарно, і повністю достовірна реконструкція його зовнішнього вигляду вивилась неможливою.

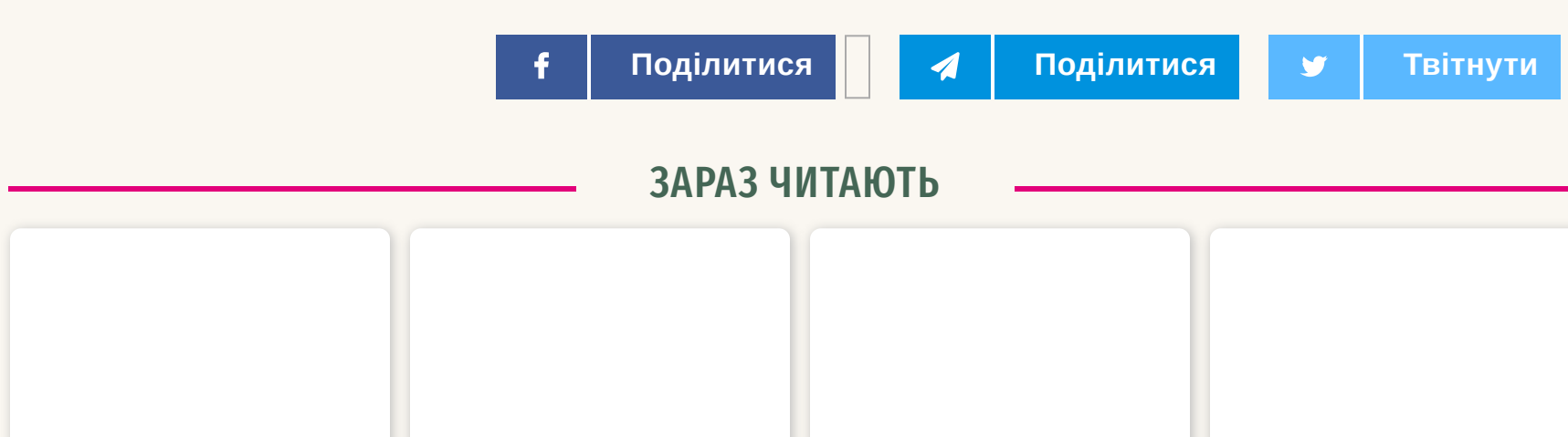
Фрагменти пояса

Факівцям Харківської філії науково-дослідного реставраційного центру України Сергію Омельнику та Володиміру Болотіну було надзвичайно важливо відтворити кожну деталь унікальних знахідок. Вони раділися з польськими колегами, зверталися за порадами до реставраторів із Шотландії.

«Шагренева шкіра»: як реставратори відновили унікальний головний убір
Загалом процес відновлення таких рідкісних артефактів технологічно складний і тривалий.

«Сергій Омельник та Володимир Болотін правили зберезти єдність шкіри. Однак зрештою їм довелося обрати жорстку фіксацію її форми. Осільки шкіра не реагувала на пластифікацію (введення спеціальних речовин у матеріали для підвищення їхньої еластичності, гнучості та поліщення обробки. — Авт.) та прогресивно стислася, утримання бронзових декоративних елементів на основі ставало дедалі проблематичнішим. Бронзові пластини розхиталися, і знадобилися значні зусилля, щоб закріпити їх у початковому положенні за допомогою полімерного розчину.

Пояс зберіся лише фрагментарно, і повністю достовірна реконструкція його зовнішнього вигляду вивилась неможливою.

Фрагменти пояса

Факівцям Харківської філії науково-дослідного реставраційного центру України Сергію Омельнику та Володиміру Болотіну було надзвичайно важливо відтворити кожну деталь унікальних знахідок. Вони раділися з польськими колегами, зверталися за порадами до реставраторів із Шотландії.

«Шагренева шкіра»: як реставратори відновили унікальний головний убір
Загалом процес відновлення таких рідкісних артефактів технологічно складний і тривалий.

«Сергій Омельник та Володимир Болотін правили зберезти єдність шкіри. Однак зрештою їм довелося обрати жорстку фіксацію її форми. Осільки шкіра не реагувала на пластифікацію (введення спеціальних речовин у матеріали для підвищення їхньої еластичності, гнучості та поліщення обробки. — Авт.) та прогресивно стислася, утримання бронзових декоративних елементів на основі ставало дедалі проблематичнішим. Бронзові пластини розхиталися, і знадобилися значні зусилля, щоб закріпити їх у початковому положенні за допомогою полімерного розчину.

Пояс зберіся лише фрагментарно, і повністю достовірна реконструкція його зовнішнього вигляду вивилась неможливою.

ПОПУЛЯРНЕ

1 Українські пенсіонери не чекатимуть на свої пенсії 40 років: суд постановив крапку у справі про скандальну постанову уряду

11 червня 2026 **12:54**

2 Археологічна сенсація: унікальні шапка та пояс скіфської доби, яким більше 2500 років, знайдені на Більському городищі

14 червня 2026 **12:24**

3 «Вона мучить мене вже багато років»: тасмания зниклеї Діна Ріда, який кинув виклик США і СРСР, не розкрити і через 40 років

12 червня 2026 **12:22**

4 «Я стріляв по машині з літерою „Z“, але вигадав, що там були цивільні, аби тільки припинили мене катувати»: колишній полонений «Окревць» написав книгу «Окревць»

13 червня 2026 **11:26**

5 «Після влучання „Шахед“ з-під завали ми витягли десь 15 содак котиів»: волонтери спільно з «Кібіснй кажани» допомогли постраждалим людям

9 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**

7 червня 2026 **12:24**